خبر

رییس کل بانک مرکزی:

گریزی از گرانی دلار نیست

■ **فارس:** رییس کل بانک مرکزی گفت: افزایش قیمت دلار طی چند ماه گذشته معلول اتفاقات و عوامل متعددی بوده که با بر طرف شدن آنها باید منتظر کاهش قیمت دلار باشیم. «محمود بهمنی» اظهار داشت: نکته ظریفی که در مورد قیمت تمامی ارزها از جمله دلار باید مورد نظر باشد این است که در واقع قیمت ارزی مانند دلار در میان زنجیره‌ای از علل و عوامل قرار دارد و همزمان از مجموعه علل تاثیر می‌گیرد و بر مجموعه نیز تاثیر می‌گذارد. رییس کل بانک مرکزی ادامه داد: به این ترتیب تا زمانی که علل تاثیرگذار بر قیمت دلار به قوت خود باقی است نباید انتظار داشت روند حرکتی برابری دلار با ریال تغییر اساسی کند. وی افزود: میزان تقاضا برای ارز بالا رفته، محدودیت‌هایی در پی تحریم‌ها برایمان در نقل و انتقال ارز وجود دارد، قیمت‌ها در سطح جهانی بالا رفته و در داخل نیز همچنان شاهد تورم دو رقمی هستیم. به گفته وی، در چنین شرایطی بدیهی و منطقی است که قیمت تعیین شده برای دلار باید بالاتر از رقم پیشین تعیین شود چرا که در غیر این صورت یارانه ارزی به واردات حجم بالاتری خواهد داشت.

برنامه جدید ایران برای افزایش واردات شکر و گندم

■ **فارس:** منابع آگاه تجاری اعلام کردند شرکت بازرگانی دولتی ایران تلاش زیادی را برای افزایش واردات شکر و گندم طی ماه‌های آینده آغاز کرده است. ایران که با تحریم‌های بین‌المللی روبه‌رو است برای تامین محصولات کشاورزی مورد نیاز خود به خصوص شکر طی ماه‌های آینده تلاش زیادی را آغاز کرده است و در این بین نقش شرکت بازرگانی دولتی ایران برای عقد قراردادهای جدید با شرکت‌های خارجی و افزایش واردات شکر بیشتر شده است. بر اساس این گزارش، گرچه محصولات کشاورزی و مواد غذایی شامل تحریم‌های بین‌المللی بر ضد ایران نیست ولی تحریم‌های اعمال شده بر ضد سیستم بانکی و مالی ایران موجب شده تا نهایی شدن قراردادهای مربوط به واردات محصولات کشاورزی و مواد غذایی از سوی ایران با چالش‌هایی روبه‌رو شود. بر این اساس، منابع آگاه اعلام کردند شرکت بازرگانی دولتی ایران که نقش اصلی و اساسی را در خرید و توزیع اقلام و کالاهای اساسی و مورد نیاز مردم دارد تلاش زیادی را برای افزایش واردات شکر، آرد و گندم آغاز کرده است. شرکت بازرگانی دولتی ایران اوایل ماه جاری بیش از ۵۰ هزار تن شکر خام از برزیل خریداری کرده است.

قیمت شیر خام پایین نیامد

فشار سازمان حمایت و شایبه آلودگی شیر

شرق: عرضه شیر با قیمت مصوب به واحدهای لبنی در حد شعار باقی ماند تا شیر خام لیتری ۸۰۰ تومان، واحدهای تولیدی را به مرز بحران برساند. بحران تولیدکنندگان محصولات لبنی اما به واسطه کم‌فروشی و افزودن برخی از مواد شوینده به شیر جبران می‌شود که به ادعای یکی از تولیدکنندگان بزرگ محصولات لبنی کشور، افزودن مواد شوینده و «وایتکس» به شیر بخشی از افزایش هزینه‌های تحمیل‌شده را جبران می‌کند. به باور وی این اقدام برخی از تولیدکنندگان در کنار کم‌فروشی تنها بخشی از اقدامات صورت‌گرفته در راستای جبران هزینه‌های تحمیلی است. به گزارش «شرق» مدیرعامل شرکت «زرین غزال» پس از بازدید خبرنگاران از خط تولید بستنی و محصولات لبنی در واکنش به شایعه افزودن مواد شوینده به تولیدات لبنی، گفت: برخی تولیدکنندگان مواد لبنی نه تنها مواد شوینده به محصولات خود می‌افزایند، خیلی از خطاهای غیربهداشتی را نیز مرتکب می‌شوند. علی‌محمد ابراهیمی، مدیرعامل شرکت زرین غزال که تولید محصولات بستنی «دایتی» و لبنیات «آپادا» را برعهده دارد، علت بروز رفتارهای اینچنینی را در میان برخی تولیدکنندگان محصولات لبنی، عکس‌العمل آنها در مقابل فشار بر تولیدکنندگان برای حفظ قیمت‌ها دانست و تاکید کرد: تلاش برخی تولیدکنندگان برای بقا در شرایطی که حق افزایش قیمت محصولات خود را با وجود رشد هزینه‌ها ندارند، آنها را ناگزیر کرده تا برخی اصول بهداشتی تولید را نادیده بگیرند. از طرفی چندی پیش نیز دبیر انجمن صنایع لبنی ایران افزوده شدن وایتکس به محصولات لبنی را به صورت ضمنی تایید کرده و گفته بود: این اقدام در واحدهای تولید شیر صورت نمی‌گیرد و اضافه شدن مواد به شیر در پروسه تولید محصولات لبنی صورت می‌گیرد. براساس این گزارش گرانی شیرخام و زیان‌ده شدن کارخانجات تولید محصولات لبنی موجب شیوع استفاده تولیدکنندگان از مواد شوینده شده است. گرانی اما برخلاف اظهارات دولتی‌ها مهار نشده است و به گفته عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع فرآورده‌های لبنی، مصوبه قیمت‌گذاری شیر خام اجرا نشد و در حال حاضر هر کیلو شیر بالای ۸۰۰ تومان به کارخانه‌ها عرضه می‌شود. محمد فربد اظهار داشت: تناقضات زیادی در قیمت‌گذاری محصولات لبنی وجود دارد به طوری‌که از افزایش قیمت یک محصول جلوگیری می‌شود و در عین حال کارخانه‌ای دیگر، همان محصول را به عنوان یک کالای جدید معرفی کرده و مجوز قیمت جدید و بالاتر از محصول مشابه را دریافت می‌کند. وی تصریح کرد: در حال حاضر ۸۰درصد تولید صنایع لبنی به شیر ساده، ماست و پنیر اختصاص دارد که محصولات حساس به شمار می‌روند و با تعدیل قیمت آنها موافقت نمی‌شود. وی با بیان اینکه فروش شیرخام به کارخانه‌ها با همان روال سابق در حال انجام است به فارس گفت: در حال حاضر هر کیلو شیر خام بیش از ۸۰۰ تومان به کارخانه‌های لبنی تحویل داده می‌شود در حالی که قیمت مصوب آن در اسفند سال گذشته ۶۳۰ تومان تعیین شد. فربد با تاکید بر اینکه مصوبه قیمت‌گذاری شیرخام به هیچ‌وجه اجرایی نشده است، اظهار داشت: دلیل این مساله به هم خوردن تعادل میان عرضه و تقاضاست زیرا عرضه شیر خام کاهش یافته و در مقابل، تقاضا در حد سابق باقی مانده است. به گفته وی، وقتی توازن بین عرضه و تقاضا به هم می‌خورد اگر چندین دستورالعمل نیز صادر شود، عملی نخواهد بود. وی راه کنترل قیمت شیر خام را ورود شیرخشک به کشور دانست و گفت: شیر خشک دارای قیمت جهانی است و وقتی به کشور وارد شود باعث متعادل شدن قیمت شیرخام خواهد شد. عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع لبنی با بیان اینکه واردات شیر خشک مدت‌هاست که ممنوع است، اظهار داشت: صنایع شیرینی و شکلات، بستنی، سوسیس و کالباس مصرف‌کننده شیرخشک هستند و صنایع لبنی نیز مقدار کمتری شیرخشک مصرف می‌کنند که در حال حاضر ممانعت از واردات این محصول باعث شده تا بخشی از شیر خام تولیدی، بابت تبدیل به شیرخشک مصرف شود. وی با اشاره به بالا بودن اشتغال‌زایی صنایع لبنی در مقایسه با بخش دامداری، گفت: اگر به دامداران فشار زیادی برای ارزان‌فروشی شیر وارد شود دام‌های خود را به کشتارگاه خواهند برد و به‌زودی دامداری‌ها تعطیل می‌شوند در حالی که صنایع لبنی با توجه به تعداد بالای نیروی شاغل نمی‌توانند به راحتی تعطیل شوند. فربد با اشاره به جلسه روز چهارشنبه هفته گذشته با روسای سازمان حمایت و سازمان بازرسی، گفت: در این جلسه از مسوولان خواستیم تا آنالیز عملکرد کارخانه‌ها و قیمت تمام‌شده تولید را بررسی کنند تا مشخص شود که تولیدکنندگان در حاشیه زیان قرار دارند. وی افزود: مسوولان سازمان حمایت و سازمان بازرسی نیز حرف ما را تایید می‌کردند اما می‌گفتند مردم توان خرید ندارند. عضو هیات‌مدیره انجمن صنایع لبنی تصریح کرد: تولیدکنندگان نیز نمی‌خواهند به مصرف‌کننده فشاری وارد شود ولی با توجه به بالا بودن قیمت تمام‌شده تولید، ادامه کار برای ما بسیار مشکل است. براساس این گزارش در حالی که سازمان حمایت برخورد تعزیراتی با گرانی را در دستور کار قرار داده است و تولیدکنندگان در مسیر زیان‌دهی قرار گرفته‌اند به نظر می‌رسد استفاده از مواد شوینده و دیگر افزودنی‌های غیرمجاز در محصولات لبنی شتاب بیشتری بگیرد.

نگاهی به گردش نقدینگی در بخش‌های غیرمولد

اقتصاد بدرنگ

وحید شقاقی شهری*: از شرایط اولیه یک جامعه سالم، اقتصاد سالم است. یکی از اصول اولیه اقتصاد سالم نیز حیات و قابلیت رشد و نموّ ثروت است. اقتصاد سالم قائم به تولید و کار است. در واقع بازار پول با ترکیب بازار کار، تولید ثروت و ارزش افزوده می‌کند و موجب انباشت سرمایه می‌شود. چنانچه پول همچنان در بازاری جدا و ربوی بچرخد و با نیروی کار یا هیچ عامل دیگری هم ترکیب نشود موجبات رشد و نمو اقتصاد کثیف را در پی خواهد داشت. بالعکس فراهم‌شدن امکان ترکیب بیشتر پول و سرمایه، رشد اقتصادی را افزایش می‌دهد و نرخ تبدیل بالاتر، رشد اقتصادی بیشتر را حاصل خواهد کرد.

بنابراین نظام اقتصادی که پول را بتواند در چرخه بخش مولد وارد کند و با عوامل تولیدی ترکیب کند و ایجاد ارزش افزوده و انباشت سرمایه کند، اقتصادی سالم است. در غیر این صورت چنانچه پول در گردش و نقدینگی مردم در بخش‌های غیرمولد و بدون ترکیب شدن با یکی از عوامل واقعی تولید جریان یابد، همانند خونی ناپاک است که اقتصاد را بیمار و مریض می‌کند و به مرور به مرحله اضمحلال می‌کشاند.

متاسفانه ساختار اقتصادی کشور طی سال‌های گذشته گرفتار گسترش معضلی با عنوان اقتصاد ناسالم شده و این پدیده شوم در اقتصاد ایران فعال است. بخش غیرمولد در اقتصاد ایران روزبه‌روز فربه‌تر می‌شود و عده‌ای بدون اینکه کار و تلاش کنند، براحتی از وجود بازارهای غیرمولد و با اتکا به رانت و دلال‌بازی و سوداگری آن‌هم در بخش غیرمولد، صاحب درآمدهای هنگفت می‌شوند و کسب سود راحت، بازار مکاره‌ای را به‌راه انداخته که عموم مردم را نیز در ورود به این منجلاب ترغیب می‌کند.

لازم است اشاره کنم با ظهور و گسترش بخش غیرمولد، بنیان‌های یک اقتصاد سالم به هم می‌ریزد و تبعات منفی چنین رشد و نموی نیز چندبعدی است. عملا بخش غیرمولد، بازارپول رها شده‌ای است که صرفا با دلالی، موجبات جهش غیرمنصفانه قیمت‌ها را در بخش‌های مختلف اقتصادی در پی دارد. ارزش‌های متعالی اخلاقی را در جامعه زیر سوال می‌برد. موجب ظهور طبقه مرفه غیراصیل – اینجا به معنی طبقه‌ای که بدون زحمت و کار، صاحب ثروت بادآورده شده باشد- می‌شود که همه چیز را با نگاه دلالی می‌نگرند. یاد جمله‌ای از یکی از روسای جمهور کشورهای آفریقایی افتادم که می‌گفت «در کشور ما همه چیز فروشی است!» گسترش فساد و رشوه و شبکه‌های رانتی از دیگر عوارض جولان پدیده اقتصاد غیرمولد است. خلاصه اقتصاد ناسالم موجب ایجاد جامعه‌ای ناسالم خواهد شد.

ظهور اقتصاد ناسالم در بازارهای سرمایه و بورس کشور نیز خود داستان دیگری است. زمانی‌که حدود نیمی از کارخانه‌های کشور در حالت نیمه‌فعال و تعطیلی هستند و بخش تولید در وضعیت مساعد نیست، چطور شاخص بورس بالا می‌رود؟ این شاخص در واقع علامت اشتباهی از وضعیت اقتصادی کشور می‌دهد. وقتی که بخش تولید با مشکل مواجه است، آن وقت باید منتظر یک بخش بسیار فربه در بازار پول بود. پول‌های سرگردان جامعه که دنبال کسب سود بی‌مالیات است این‌گونه راحت به جای حرکت به سمت تولید، به سمت بورس سرازیر می‌شوند و بازار بورس در واقع در حال مبدل شدن به بازار پول متکی به دلال‌بازی است، چرا که علایم اقتصادی در این بازار نادرست عمل می‌کنند و قیمت‌ها به صورت حباب‌گونه شکل گرفته‌اند.

در سال گذشته که سال جهاد اقتصادی نامگذاری شد و امسال نیز که از سوی مقام معظم رهبری سال حمایت از تولید ملی، کار و سرمایه ایرانی است، باید در اجرای فرامین معظم له، نگاه ریشه‌ای به اقتصاد ملی داشته باشیم. حذف و مبارزه با اقتصاد ناسالم عزمی جهادگونه می‌خواهد چرا که شبکه‌های دلالی و رانتی، با علم به واقعیات اقتصاد کشور در حال ضربه زدن به اساس و پایه‌های اقتصاد هستند و کسب سود بدون زحمت سرلوحه کار آنها شده است. در واقع فرهنگ ملت در حال دگرگونی عظیمی است و در حال گذر از فرهنگ کار محوری به ضدفرهنگ دلالی و سوداگری هستیم. سرمایه‌های اجتماعی در حال اضمحلال هستند و اقتصاد کثیف جولان می‌دهد.

سوال محوری این است که چطور از این اقتصاد ناسالم باید رهایی جست؟

باید اشاره کنم که مهم‌ترین اقدام و سیاست دولت در شرایط کنونی باید بر حذف ریشه‌های اقتصاد ناسالم متمرکز شود و سیاست‌های دیگر حاشیه باشند. لزوم افزایش ریسک فعالیت‌ها در بخش غیرمولد باید سرلوحه تدابیر حکومت باشد و این ریسک به آن میزانی باید افزایش یابد که موجبات گریز و دوری جستن اکثریت جامعه را از ورود به این ورطه درپی داشته باشد. در ضمن نهادهای فرهنگی و وسایل ارتباط جمعی باید تمام همت خود را به‌کار بگیرند تا ضمن تبیین عواقب و تبعات سوءگسترش اقتصاد ناسالم در کشور، دلال‌بازی را فعلی قبیح و دلال‌بازان را همتراز اخلال‌گران نظام اقتصادی معرفی کنند. چرا که معتقدم دلال‌بازی و گسترش این معضل، عواقب اقتصادی و فرهنگی بسیار ناگواری داشته و خواهد داشت. حتی بسیاری از رفتارهای ناپسند و غیراخلاقی در جامعه حاصل ثروت‌های بادآورده و بدون زحمت و صرفا با اتکا به دلالی و رانت است.

***دکترای اقتصاد و مدرس دانشگاه**

گذر

دارندگان چک‌های برگشتی ممنوع‌الخروج نیستند

■ **ایسنا:** مدیر کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی بانک مرکزی اعلام کرد که دارندگان چک‌های برگشتی ممنوع‌الخروج نیستند. «امیرحسین امین‌آزاد» در پاسخ به این سوال که در محرومیت‌های جدید برای دارندگان چک‌های برگشتی آیا ممنوع‌الخروج بودن نیز مدنظر است؟ عنوان کرد: این بحث اصلا مطرح نیست. وی تصریح کرد: در دستورالعمل مربوط به حساب‌های جاری به هیچ‌وجه در مورد ممنوع‌الخروج بودن دارندگان چک‌های برگشتی بحثی را مطرح نکرده‌اند.

به زودی، آغاز صدور مجوزهای جدید بیمه

■ **مهر:** معاون طرح و برنامه بیمه مرکزی با اعلام اینکه مجوزهای جدید به شرکت‌های بیمه متقاضی به زودی صادر می‌شود، گفت: بخشی از کارهای مربوط به صدور مجوز به اتمام رسیده است. «رحیم مصدق» در پاسخ به این سوال که ارایه مجوز به شرکت‌های جدید بیمه در چه مرحله‌ای است، گفت: در حال حاضر بیمه مرکزی ایران در حال انجام کارهای کارشناسی و بررسی‌های لازم است. عضو هیات عامل بیمه مرکزی ایران تصریح کرد: پس از اتمام کارهای مربوطه، شورای‌عالی بیمه صدور مجوزها را بررسی کرده و مجوز فعالیت را صادر می‌کند. وی با اشاره به اینکه در حال حاضر حدود پنج تقاضا به بیمه مرکزی ارسال شده است، افزود: البته برخی مقدمات صدور مجوز انجام شده و اعلام اسامی آنها منوط به تصویب و صدور مجوز در شورای‌عالی بیمه است.

حذف شیر نایلونی از سبد خانوار
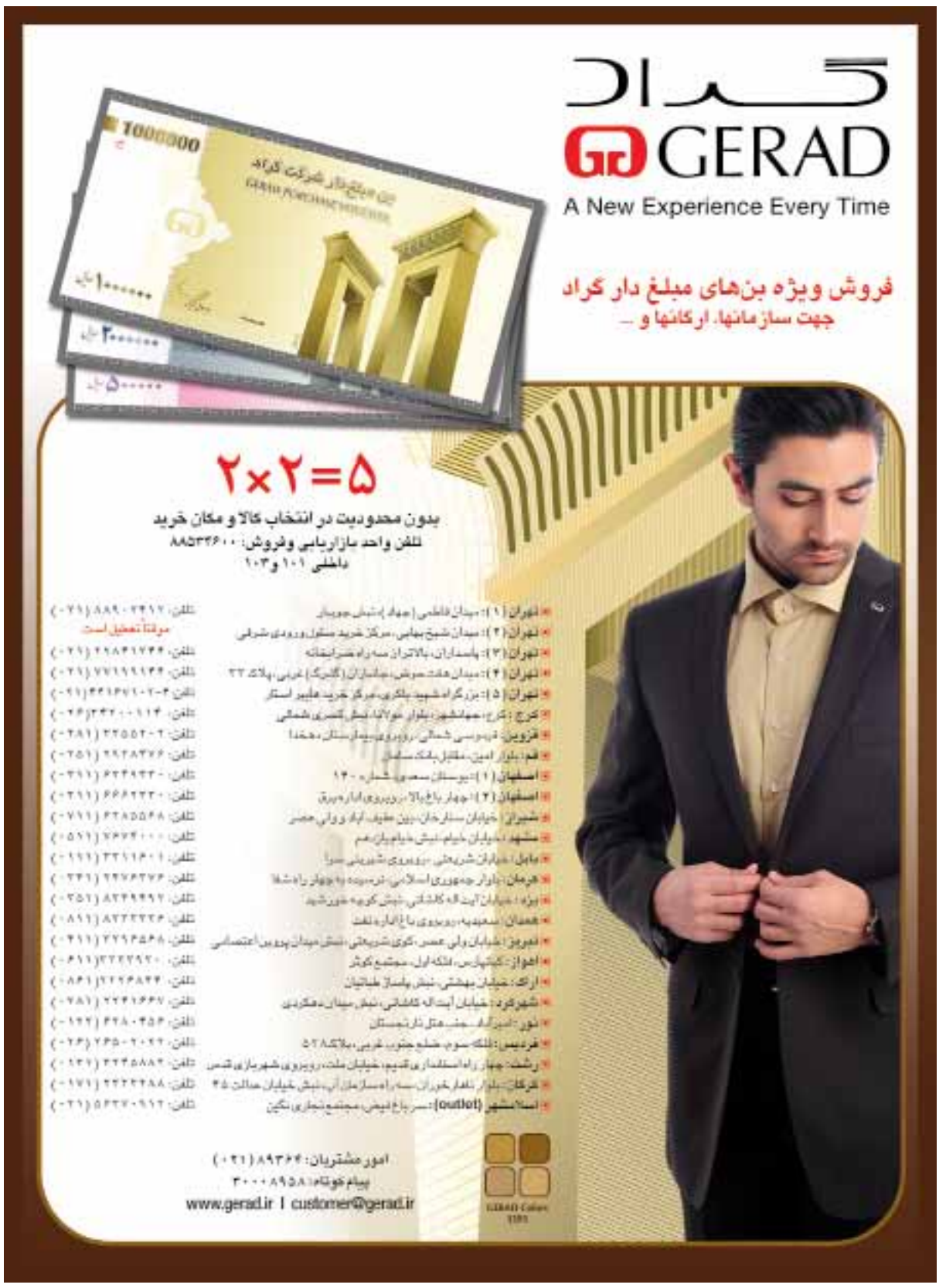
■ **مهر:** مشاور انجمن صنایع لبنی ایران با اعلام اینکه به علت قیمت‌گذاری غیرکارشناسی شیر نایلونی در بازار حذف شده است گفت: متاسفانه مسوولان ذی‌ربط با اتخاذ سیاست‌های غیرکارشناسی موجب شده‌اند که فرآورده‌های لبنی به قیمت واقعی در بازار به فروش نرسد. «حسین چمنی» درخصوص حذف شیر نایلونی (ارزان‌ترین نوع شیر) از سبد خانوار گفت: به علت قیمت‌گذاری غیرکارشناسی شیر نایلونی در بازار حذف شده است. چمنی اضافه کرد: دولت اعلام کرده کارخانه‌های صنایع لبنی، شیر نایلونی را در بازار باید با قیمتی بین ۷۰۰ تا ۷۵۰تومان بفروشند درحالی که اگر صنایع لبنی این کار را انجام دهند، حداقل روی هر کیسه شیر نایلونی ۱۳۰ تومان ضرر خواهند داد.